

Hajnal Katalin

A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI NEHÉZSÉGEK LEKÜZDÉSÉRE IRÁNYULÓ FELADATOKRÓL

1985-ben a ránk váró összetett feladatok és problémák megoldásához csak a társult munkában dolgozók és a többi társadalmi tényező mozgósításával teremthetünk kedvező feltételeket. Megnövekedett az ipari és mezőgazdasági termelés, a gazdaság a nehézségek ellenére is alkalmazkodik a gazdálkodási körülményekhez. Megnövekedett a kivitel is, különösen a konvertibilis területre. Sikerül eleget tennünk a külföld iránti pénzügyi kötelezettségeknek, javult a gazdaság és a lakosság ellátása. A fogyasztás teljes egészében összhangban van a rendelkezésre álló eszközökkel, a társult munka racionálisabban viszonyul a jövedelemelosztáshoz, a személyi jövedelmek és a felhalmozás eszközeinek a meghatározásához.

Mindezek a kedvező folyamatok azonban nem vezettek az általános helyzet jelentősebb megváltozásához. Elmaradt az infláció megfékezése, túl lassú volt a gazdaság anyagi helyzetének erősítésére vonatkozó álláspontok valóra váltása, illetve a túl nagy kötelezettségektől való mentesítése, s a gazdálkodásban végbement minőségi változások sem érték el a tervezett szintet. Mindez jórészt annak a következménye, hogy nem valósítottuk meg következetesen a hosszú távú gazdaságzilárdítási program által megkövetelt változásokat a gazdasági rendszerben, a gazdasági és fejlesztési politika terén, s nem vettük ki kellőképpen részünket a társult munka társadalmi-gazdasági, de mindenekelőtt jövedelmi viszonyainak a kialakításából. A társadalmi újratermelés jelentős területén továbbra is a kedvezőtlen folyamatok éreztetik hatásukat. Magas az infláció, nagymérvű áremelkedésnek és a létfenntartási költségek emelkedésének lehetünk tanúi. A dolgozók reális személyi jövedelme és egyéb bevétele tovább csökken. Mindez kielezi a szociális problémákat és kedvezőtlen hatással van az életszínvonalra. Továbbra is fizetéképtelen a gazdaság és nagy gondot okoznak a veszteségek. A külföld iránti nagymérvű kötelezettségek és a belső eladósodás következtében a gazdasági fejlődés anyagi feltételei tovább szűkülnek.

A gazdasági helyzetet az újratermelési folyamat akadozása és az egyseges jugoszláv gazdasági szféra megingott viszonyai jellemzik. Ez megnehezíti a devizában és dinárban esedékes kifizetéseket, a társult munkának a jövedelemmel való rendelkezését, és a hatékonyabb termelést. A társult munka öngazgatáson alapuló integrálódására többnyire csak a köztársaságokban és tartományokban kerül sor, fokozott mérvű egységesülés megy végbe az azonos vagy egymáshoz közelálló ágazatokban. Ily módon leszűkül a közös bevételen és jövedelmen, valamint a gazdaság strukturális problémáinak a megoldásán alapuló társadalmi-gazdasági viszonyok kiépítési tere. A szubjektív erők tevékenységét illetően többnyire megmaradtunk a nyilatkozatoknál, az alkotmányon, a társult munka törvényén és a hosszú távú gazdaságzilárdítási programon alapuló öngazgatási integráció lényegének és jelentőségének a magyarázatánál. Igen keveset tettünk a társult munka különböző területeinek a jövedelemszerzésben és elosztásban kifejezésre jutó kölcsönös függőségi rendszerének a kiépítéséért. Nyolc évvel ezelőtt az ország munkaszervezeteinek 30,7 százalékát 123 összetett társultmunka-szervezet ölelte fel, három évvel ezelőtt a munkaszervezetek 65,6 százaléka tartozott 364 összetett társultmunka-szervezet keretébe. Az integrációs folyamatok azonban jobbra régi viszonyokon alapulnak. Az a tény, hogy a közös bevétel az összbevétel részét képezi, egyértelműen arra utal, hogy a társadalmi-gazdasági viszonyok jövedelmi viszonyon alapulnak. 1983-ban országos szinten a közös bevétel az összbevétel 12,2 százalékát képezte, Vajdaságban pedig a 14,1 százalékát. Ezek rendkívül szerény eredmények.

A gazdasági és fejlesztési politikának 1985-ben dinamikusabbá kell válnia, hogy a kedvező feltételek megteremtésével növekedjék a termelés és a kivitel. Csak ezáltal juthatunk ki gyorsabban a jelenlegi helyzetből. Ezért hangsúlyozott fontosságú a társadalmi-gazdasági fejlődés kedvező változásainak biztosítása és megszilárdítása. Legfőbb célunk az ipari és mezőgazdasági termelés növelése. Ezzel egyidőben sokkal több figyelmet kell fordítanunk annak tudatosítására, hogy a társultmunka-alapszervezetek és egyéb szervezetek közötti társadalmi-gazdasági viszonyok kiépítése a szocialista öngazgatáson alapuló gazdasági rendszer továbbfejlődésének a központi kérdése. Ez csak akkor valósulhat meg eredményesebben és gyorsabban, ha a szubjektív tényezők szervezettebben és konkrétabban kapcsolódnak be a dolgozóknak a munkakörülményeik és eredményeik birtokbavételéért folytatott harcába, a tmasz-oknak a közös jövedelemszerzésén, elosztáson és társításon alapuló függőségi rendszerének a kiépítésébe. Még eltökéltebben kell munkálkodni a társultmunka-alap, és összetett szervezetei alkotmányos koncepciójának és funkciójának a megvalósításán. Határozott harcot kell folytatni az elzárkózás, a csoporttulajdonosi vállalkozó jellegű magatartás, valamint azon szemlélet ellen, miszerint a társultmunka-alapszervezetek saját természetükből következően idézik elő mindazokat a nehézségeket, amelyekkel társadalmunkban szembesülnek.

A társadalmi-gazdasági viszonyok gyorsabb fejlődése, a munka és az

eszközök jövedelem alapján való társítása által szüntethető meg a bővített újratermelésre szolgáló eszközök jelenlegi széttagoltsága és felaprózottsága, illetve biztosíthatók az anyagi eszközök a technológiai fejlődéshez. A bővített újratermelés eszközeinek felaprózása a technokrata és bürokrata struktúrák, a társadalmi-politikai közösségek szervei stb. malmára hajtja a vizet, hogy a kényszerű központosítás következtében ezeket az eszközöket a parciális, politikai-területi érdekek szolgálatába állítsák — mindenekelőtt a beruházások szférájában.

Kardelj szerint az öngazgatáson alapuló gazdálkodás körülményei között a jövedelmi viszonyok és a közösen megvalósított jövedelemben való részvétel a legmegfelelőbb gazdasági rendszer, amely által — az állami szervek beavatkozása nélkül — elősegíthető a társadalmi újratermelés eszközeinek természetes körforgása az egységes jugoszláv gazdasági tér-ségben.

A szubjektív tényezőknek szervezettebb tevékenységet kell kifejteniük a társult munka öngazgatáson alapuló integrációja érdekében: az egységesen kidolgozott és elfogadott elvek alapján megvalósuló közös gazdasági és fejlesztési politikával fokozni kell a felelősséget saját fejlődésünk és az egész ország előrehaladása érdekében. Csak így oszthatjuk el eredményesen az újratermelési anyagokkal kapcsolatos gondokat, biztosíthatjuk a termelés folyamatosságát, növelhetjük a kivitelt, ésszerűsíthetjük a behozatalt és oldhatjuk meg a gazdálkodás és a fejlődés egyéb kérdéseit.

A kiegyensúlyozott és dinamikus fejlődés, termelésnövekedés, jövedelemszerzés és kivitel — különösen a konvertibilis területre — csak akkor válik lehetségessé, ha főként önerőnkre támaszkodunk: az összes természeti és társadalmi erőforrás kihasználására és az egységes jugoszláv gazdasági szféra társulására. Mindezekkel gyakorlati megbeszéléseken kell foglalkozni. Minden környezetben ki kell dolgozni a saját erőre való támaszkodás politikájának valamennyi tényezőjét, hogy kiaknázzhatóvá váljanak a dinamikus termelést serkentő tartalékok. Határozottan és megfontoltan, a munkát és a gyakorlatot szem előtt tartva kell megközelíteni ezt a problémát.

A mezőgazdasági termelés, illetve az élelmiszer-termelés gyors ütemű fejlesztése nagy jelentőségű az egész gazdaság és a társadalmi-gazdasági stabilizációval kapcsolatos célok elérése szempontjából. Ennek pedig elengedhetetlen előfeltétele a munkának és az eszközöknek a jövedelmi alapon való társítása, a korszerű tudományos eredményeknek a mezőgazdasági termelésben és feldolgozó iparban való alkalmazása. Következésképpen valóra kell váltani a hosszú távú gazdaságsszilárdítási programnak a mezőgazdaság és a többi gazdasági ág azonos elbírálására vonatkozó irányvételét, mégpedig mind a társadalmi termék és jövedelem létrehozása, mind a hazai és külföldi piachoz való viszonyulás tekintetében.

A mezőgazdasági termékszerkezetben az ipari kultúrák oldalára kell billennie a mérlegnek és kiegyensúlyozottabbá kell válnia az állattenyésztésnek. Ennek érdekében széles körű társadalmi-politikai akciót

kell kezdeményezni, de gazdaság-politikai intézkedéseket is kell fogantatni.

A stabilizáció egyik legfontosabb tényezőjét képező mezőgazdaság fejlődési lehetőségei távolról sincsenek kihasználva. Ennek egyik oka, hogy túl lassan megy végbe a hazai és kiviteli szükségleteket fedező élelmiszertermelés fokozása iránt érdekelt tényezők jövedelmen alapuló munka- és eszköztársítása.

Az agráripari komplexum kétségbevonhatatlan eredményei — a mezőgazdaság és élelmiszeripar nagy társultmunka alapszervezeteinek a létrehozása, a terméshozam növelése, a tudományos ismeretek alkalmazása, a földművesek társulása stb. — mellett még mindig az a legnagyobb gond, hogy túl lassan fejlődnek az öngazgatáson alapuló társadalmi-gazdasági viszonyok a mezőgazdaságban, illetve az agráripari komplexumban és a falvakban. Ez nagymértékben hátráltatja az élelmiszertermelést elősegítő valamennyi erőforrás kihasználását.

A társadalmi-gazdasági viszonyok elsősorban azért nem fejlődnek megfelelő ütemben a mezőgazdaságban és falun, mert nem ér el megfelelő szintet a földművesek öngazgatáson alapuló szerveződése, bizonytalanok a gazdálkodási feltételek, gyengeségek jellemzik az agráripari komplexum társultmunka-szervezeteit, de egyéb viszonyok és viszonyulások is akadályozzák az agrárpolitika megvalósítását.

Tartományunk 469 települése közül 210-ben nincs a földműveseknek öngazgatási szervezete, 118 településen pedig semmiféle szervezési formát sem hoztak létre. 180 helységben egyetlenegy felsőfokú végzettségű mezőgazdasági szakember sincs. A rendelkezésünkre álló adatok szerint a földműveseknek csak 12,5 százaléka vesz részt a társulásban. Ezek az adatok szemléletesen mutatják, hogy a szubjektív tényezőknek milyen irányban kell szervezett és felelősségteljes tevékenységet kifejteniük. Körültekintő elemzést igényel, hogy miért nem fordult jobbra a helyzet a VKSZ XVII. értekezletének pontosan körülhatárolt álláspontjai, a Szocialista Szövetség számos kezdeményezése, megbeszélése, akciója és tanácsa ellenére sem. Kézenfekvő, hogy a Szocialista Szövetségben, a gazdasági kamarákban, a szövetkezeti szövetségben, a községi küldött-testületekben és az agráripari kombinátokban rendkívül konkrét operatív programokat kell kidolgozni az akció elindításához. Elfogadhatatlan annak a folyamatos ismételtetése, hogy milyen nagy tartalékokkal rendelkezik a mezőgazdaság magánszektora, miközben félbe marad a földművesek szervezeteinek a létrehozása, a termelés társadalmosítása, valamint a föld és adópolitika és az egyéb időszerű kérdések megoldása. Minderre több figyelmet kell fordítaniuk a társult termelők alapszervezeteinek is. Helytelen az a nézet, hogy a földművesek társítása, a társas-termelői viszonyok fejlesztése és a falu szocialista átalakítása kizárólag rájuk tartozik, nem pedig az agráripari kombinátokra is, függetlenül attól, hogy azok társultmunka-szervezetként, vagy összetett társultmunka-szervezetként jöttek-e létre. Ezért az agráripari kombinátok és azok szervezett erőinek a tevékenységét nemcsak a termelési eredménnyel kell mérni,

hanem azzal is, hogy milyen eredménnyel vették ki részüket a szocialista öngazgatású termelési viszonyok fejlesztéséből az agráripari komplexumban és falun. A belföldi és kiviteli élelmiszer-szükséglet nem válhat biztonságossá a társadalmi és magánszektor termelőinek és nyersanyagfeldolgozóinak közös szervezése nélkül. A szubjektív tényezőknek határozottan síkra kell szállniuk a munka- és összetett szervezetek tmasz-ai, valamint a nyersanyagtermelő és feldolgozó szervezetek közötti jövedelmi viszonyok kialakításáért és továbbfejlesztéséért, mert a lemaradás ezen a téren hátramozdíthatja a földművesek öngazgatási szervezeteinek fejlődő jövedelmi viszonyait is.

A közeljövőben arra kell készítenünk az illetékes társadalmi tényezőket, hogy kísérjék figyelemmel az egyes társultmunka-szervezetek és a magánszektor termelési eredményei közötti lényeges különbségeket. Különösen abban az esetben, ha azonos minőségű földről van szó, vagy amikor — mint egyes községeinkben előfordul — a magánszektor jobb eredményeket mutat fel a társadalminál. Az eredményes anyagi fejlődés érdekében akciót kellene szervezni annak kiderítésére, hogy egyes társultmunka-szervezetek azonos gazdálkodási körülmények mellett miért valósítanak meg jóval kisebb jövedelmet és miért alacsonyabb a munkatermelékenységük, mint másoknak. Az akciót úgy kellene megszervezni, hogy az a dolgozókat, az öngazgatási és ügyviteli szerveket is az ilyen jelenségek kiküszöbölésére, a termelési és fejlesztési programok felülvizsgálására készítse. Ezek olyan kérdések, amelyek egyaránt szolgálják az ösztársadalmi és az egyéni érdekeket is.

1985-ben nagy feladatok várnak ránk az infláció megfékezését és a gazdaság konszolidációját illetően. Fel kell eleveníteni az antiinflációs programba foglaltakat, hogy azok az öngazgatási szervek, a küldött-testületek és valamennyi döntéshozatali szerv munkájának is tárgyát képezzék. Az infláció elleni harc nem korlátozódhat csupán az általános és közös fogyasztásra, valamint a személyi fogyasztásra. Fokozottabb figyelmet kell fordítani a termelési költségek csökkentésére, serkenteni kell a termelést és jövedelemnövelést, hogy ezáltal biztonságosabb feltételeket teremtsünk a bővített újratermeléshez. Döntő fordulatot ilyen értelemben csak az hozhat, ha a piaci viszonyok között elismert termelés két vagy három százaléknál nagyobb mértékben növekszik, ha sokkal jobban kihasználjuk a kapacitásokat, amelyek kihasználtsága 60—70 százalékos, ha ésszerűsítjük a szállítást, ha csökkentjük azokat a kiadásokat, amelyeket az alacsony termelékenység miatt áremeléssel ellensúlyoznak.

Továbbra is rendkívül időszerű feladat a gazdaság tehermentesítése. Ezért következetesen kell küzdenünk, céljainkat pedig konkretizálni kell. Csökkenteni kell ezenkívül a tmasz-ok inproduktív munkaerejét, de ugyanez vonatkozik a munka- és összetett társultmunka-szervezetekre, a gazdasági társulások, az öngazgatási érdekközösségek és a társadalmi-politikai közösségek stb. apparátusára is.

A foglalkoztatás területén már hosszabb ideje nem sikerül megváltoztatnunk az egyre kedvezőtlenebb társadalmi és politikai vetületű hely-

zetet. Ezek a problémák rendkívül összetettek és széles körű, jól szervezett akciót sürgetnek, valamennyi társadalmi tényező bevonásával. A legfontosabb kérdés a társult munka anyagi alapjának folyamatos és biztonságos növelése, a termelési kapacitások jobb kihasználása, a potenciális lehetőségek kiaknázása, a produktív foglalkoztatás, de különösen a fiatalok munkába állítása és a hosszú távú káderfejlesztés. A szubjektív tényezőkre tartozik az oktatási rendszernek a gazdasági és társadalmi szükségletekkel való összehangolása is a termelő munka megfelelőbb értékelése, az egyes ipari kapacitásoknak a gazdaságilag fejletlen községekbe való széttelepítése, az agrár ipar és a falu járulékos kapacitásainak és üzemeinek a fejlesztési tervek szerinti elhelyezése, az eddigi viszonyok és gyakorlat számos munkaterületen való megváltoztatása. A társult munkában dolgozóknak tehát tudatosítani kell, hogy milyen felelősségteljes szerepet töltenek be a produktív foglalkoztatás körülményeinek a megteremtésében és a foglalkoztatási politika kialakításában, valamint a felhalmozódott fogyatékoságok energikus kiküszöbölésében.

A JKSZ KB 14. ülésének álláspontjaiból kiindulva továbbra is kitaratóan kell küzdenünk azért, hogy az általános és közös fogyasztás növekedése összhangban legyen a megvalósult jövedelemmel, az anyagi termelés reális lehetőségeivel. Ezt a hosszú távú gazdaságstabilizációs programban elfogadott irányvételt következetesen be kell tartanunk. A kiút a társadalmi tevékenységek intézményhálózatának és ügyvitelének ésszerűsítésében, a jogok egyes területeken való revíziójában, a rendelkezésre álló eszközök legjobb felhasználásában rejlik.

Sokkal gyorsabban életre kell kelteni a vajdasági egészségügy funkcionális és szakmai összekapcsolódásával, munkamegosztásával kapcsolatos alapelveket, mert ezeknek az érvényesítésétől függ a kapacitások és a felszerelés ésszerű kihasználása, valamint a káderek szakosítása. Minden községben fel kell gyorsítani annak az öngazgatási egyezménynek a megkötését, amely a biztosított személyeknek a közös mércék és körülmények alapján való egészségügyi hozzájárulását szabályozza.

Az oktatás területén is meg kell hozni a középiskolák és a felsőfokú intézmények hálózatának és kapacitásának az ésszerűsítési programját, hogy végül mindez egy öngazgatási egyezményben kapjon helyet.

Mindezekről a kérdésekről kimerítően kell tájékoztatnunk dolgozóinkat és polgárainkat, mert ez az alapfeltétele, hogy megértsék az általános és közös fogyasztás területén kialakult helyzetet és a felmerült problémákat.

Rezime

O zadacima za prevladavanje društveno-ekonomskih poteškoća

Pre svega se u članku nabrajaju povoljni uslovi za rešavanje zadataka i poslovi, koji nas očekuju u 1985. godini, iako ovi uslovi još nisu doveli do rešenja postojećih problema i odgovarajućeg stepena privrednog razvitka uopšte. Tako je došlo do nedovoljnog rezultata u sprovođenju prve faze dugoročnog programa ekonomske stabilizacije; inflacija je visoka; realni troškovi života rastu; nelikvidnost privrede i privredni gubici su izraženi. Samoupravno udruživanje organizacija udruženog rada je teritorijalno ograničeno. Učešće zajedničkog prihoda u ukupnom prihodu je u 1983. godini u zemlji 12,2% a u Vojvodini svega 14,1%.

Ekonomska politika u 1985. godini treba dakle da bude pre svega orijentisana na povećanje proizvodnje, naročito u industriji i poljoprivredi, kao i na brže razvijanje društveno-ekonomskih odnosa na bazi socijalističkog samoupravljanja i ustavnih funkcija među OOUR-ima, OUR-ima i u SOUR-ima. Udruživanje rada i sredstava je mogućnost savlađivanja rascepanosti i borbe protiv tehnokratskog prigrabljenja vlasti nad sredstvima. Udruživanje treba da se sprovodi na jedinstvenom jugoslovenskom prostoru.

Posebnu ulogu za naš razvoj ima razvitak poljoprivredne proizvodnje, nje-
no međusobno udruživanje i dohodovno povezivanje sa prerađivačkom industrijom. Zato je potrebno jednako tretiranje poljoprivrede sa ostalim delatnostima na tržištu i u privrednom sistemu uopšte. Dosadašnji razvoj agrokompleksa još ne zadovoljava.

Samoupravno organizovanje zemljoradnika još ne postoji u 118 naselja u Vojvodini. Zasada je tek 12,5% zemljoradnika udruženo. Njihovo povezivanje sa socijalistički organizovanim procesom reprodukcije je bitan zadatak i uslov našeg daljeg razvitka.

Nejednako postizanje dohotka nekih OUR-a i njihova nejednaka produktivnost treba da se prevaziđu.

Vrlo je važan zadatak za 1985. godinu, obuzdavanje inflacije, na bazi postojećeg antiinflacionog programa. Zato tržišno prihvaćena proizvodnja treba da raste brže, nego 2—3%. Treba da se povećava stepen korišćenja kapaciteta i smanjuju troškovi proizvodnje po jedinici proizvoda.

Rast opšte i zajedničke potrošnje treba da bude u skladu sa postignućem dohotka. Osobitu pažnju zaslužuje dalji razvoj zdravstvene zaštite i obrazovanja u skladu sa potrebama privrednih i društvenih delatnosti.

Resumee

Über die Aufgaben zur Überwindung der gesellschaftsökonomischen Schwierigkeiten

Zunächst werden im Artikel die positive Bedingungen aufgezählt, für die Lösungen der uns im Jahre 1985 vorliegenden Aufgaben vorhanden sind. Diese Bedingungen haben zwar noch nicht zur Überwindung der bestehenden Probleme in Hinsicht der entsprechenden Entwicklung des Ganzen der ökonomi-

schen Lage hingeführt. So ist es zu ungenügenden Resultat in der Durchführung des langjährigen Programmes der ökonomischen Stabilisation gekommen; die Inflation ist hoch; die reellen Lebenskosten wachsend; die Unliquidität der Wirtschaft und die wirtschaftlichen Verluste sind ausdrucksvoll. Die selbstverwalterischen Verbindungen der Arbeitsorganisationen sind territorial beschränkt. Teilnahme des gemeinsamen Einkommens macht im Jahre 1983 im ganzen Lande nur 12,2% und in der Vojvodina nur 14,1% des ganzen Einkommens aus.

Die Wirtschaftspolitik im Jahre 1985 muss daher vor allem auf die Vergrößerung der Produktion, zunächst in der Industrie und Landwirtschaft, sowie auf die schnellere Entwicklung der selbstverwalterischen Beziehungen zwischen den Grundorganisationen, Organisationen und verbundenen Organisationen der vereinigten Arbeit aufgestellt werden. Die Vereinigung der Arbeit und der Mittel schafft uns die Möglichkeit der Bekämpfung der Atomisierung und der Beherrschung der Mittel durch den Technokratismus. Die Vereinigung muss jedoch am einheitlichen Wirtschaftsterrain des ganzen Landes entstehen.

Für unsere Entwicklung hat die Entwicklung der Landwirtschaft und ihre Verbindung mit der Verarbeitungsindustrie eine besondere Wichtigkeit. Es ist daher nötig, die Landwirtschaft am Markte und im ganzen Wirtschaftssystem mit allen andere Tätigkeiten gleichmässig zu behandeln. Die bisherige Entwicklung des Agrokomplex ist noch nicht zufriedenstellend.

Die selbstverwalterische Organisation ist in 118 Siedlungen der Vojvodina noch nicht vorhanden. Heute sind nur 12,5% der Landwirte verbunden. Ihre Verbindung mit der sozialistisch organisierten Reproduktion ist eine der wichtigsten Aufgaben und Bedingung unserer schnelleren Entwicklung.

Die ungleichmässige Erzeugung von Einkommen und die Verluste einiger Organisationen, die sie nicht verschuldeten, ist zu liquidieren.

Sehr wichtige Aufgabe im Jahre 1985 ist die Bezwingung der Inflation, auf Grund des bestehenden Antiinflationsprogrammes. Deshalb muss die marktlich erfasste Produktion mehr als 2—3% steigen. Das Ausnützen der Kapazitäten muss erhöht und die Preise der Produkteinheiten pro Stück vermindert werden.

In Hinsicht der Beschäftigung, müssen wir ernste Schritte unternahmen.

Das Wachsen der allgemeinen und gemeinsamen Ausgaben muss im Rahmen des erzielten Einkommens bleiben. Die weitere Entwicklung des Gesundheitswesens muss — gleichmässig der Bedarfe — weiter entwickelt werden.